

**Відкритий міжнародний університет розвитку людини
«Україна»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з освітньої діяльності

_____ Оксана КОЛЯДА
« _____ » _____ 20__ р.

**ПРОТОКОЛ
обговорення відкритого заняття**

Викладач Глушенко Людмила Анатоліївна

Кафедра / циклова комісія Фармації

Інститут/факультет/філія/коледж Біомедичних технологій

Форма навчання заочна, спеціальність «226. Фармація. Промислова фармація»,

курс 3, група ФМ-20-1-ibmt

Навчальна дисципліна Фармакогнозія

Вид заняття лекція

Тема заняття Ефірні олії. Лікарські рослини і лікарська рослинна сировина, що містять ефірні олії

Дата 27.03.2023 Початок заняття 08:30-11:20 Аудиторія Zoom

Короткий аналіз відкритого заняття

Лекційний матеріал, що оприлюднено, присвячений ефірним оліям та рослинам донорам ефірних олій, загальній характеристиці речовин, сировини та рослин. Лектором надана характеристика ефірним оліям, як суміші летких, запашних речовин, що утворюються в рослинах і мають здатність відганятися з водяною парою та іншими сучасними способами. Так, як головною складовою ефірних олій є терпени та їх кисневмісні похідні, рідше – ароматичні та аліфатичні сполуки, лектором надана коротка характеристика основних складових. Для розуміння особливостей ефірних олій як багатокомпонентної суміші представлена класифікаційна схема цієї групи та охарактеризована ефіроолійна сировина, що надходить до аптек та використовується для виготовлення лікарських форм, більша частина з яких використовується на фармацевтичних підприємствах та заводах для переробки та одержання препаратів. Здійснено цікавий екскурс з багатомістової історії використання ефірних олій як запашних і лікувальних речовин. Підкреслено, що група речовин отримала свою назву ще у XVIII ст., коли про їх хімічний склад ще нічого не було відомо. Ефірними вони названі тому, що легколеткі, а оліями – оскільки жирні на дотик, не змішуються з водою і легші за неї. Незважаючи на свою явну неточність, цей термін зберігся і досі в усіх країнах. Як у минулому, так і в наші дні ефірні олії широко використовуються не лише у фармації, для виготовлення ліків, а й у парфумерії для виробництва парфумів, косметичних засобів, а також миловарної, харчової, лікєро-горілчаної, тютюнової промисловості. Приділено увагу дикорослим, а також культивованим ефіроолійним рослинам. Вказано на властивість виробляти ефірні олії у рослин виражено не однаково. Злаки, осоки, пальми майже позбавлені ефірних олій, а рослини родин Глухокропивні, Айстрові, Селерові, Лаврові,

Миртові, Хвойні, Помаранчеві багаті на ефірну олію. Кількість ефірних олій у рослинах коливається в широких межах – від тисячних часток відсотка до 25%. Привернута увага слухачів на особливості накопичення ефірних олій та будову вмістилищ ефірних олій у різних видів рослин – зовнішні та внутрішні утворення. Викладено особливості способів одержання ефірних олій, їх фізичні та хімічні властивості. Підкреслено, що ефірні олії як багатокomпонентні суміші, умовно класифікуються на групи. За основу приймаються головні цінні компоненти ефірної олії, що є носіями запаху даної олії та мають біологічну активність. В даний час вивчено хімічний склад понад 2000 ефірних олій і виділено з них до 500 індивідуальних сполук. Особливі заслуги у вивченні ефірних олій належать Б. Н. Рутівському, Г. П. Пигулівському, С. В. Вульфу, В. І. Нілову, М. І. Горяєву та іншим. Надана детальна характеристика ефіроолійним рослинам та особливостям ефіроолійної сировини із демонстрацією їх фотографічних зображень, зосереджена увага слухачів на особливостях використання їх у медицині як настоїв, відварів, сиропів, зборів та комплексних препаратів для лікування і профілактики захворювань. На фармацевтичних підприємствах виготовляють також екстракти та певні складові, як то ментол з м'ятної олії, суміш тимолу і карвакролу з ефірної олії чебрецю, тощо. Лектор неодноразово наголошувала на тому, що ефіроолійна сировина та ефірні олії застосовуються при застудних захворюваннях, як потогінні, проносні, бактерицидні, протизапальні, пом'якшувальні та шлункові засоби. Охарактеризовану таку галузь, як аромотерапія.

Висновки

1. Загальна констатація навчального та науково-методичного рівня заняття:

Лекційне заняття проведене у відповідності до змісту силябусу та робочої програми навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни. Рівень викладання відповідає стандартам до лекційних занять здобувачів вищої освіти ЗВО України.

2. Рівень проведення заняття: «високий», «достатній», «низький» (потрібно підкреслити або доповнити) _____

Пропозиції щодо вдосконалення рівнів проведення відкритого заняття:

професійного необхідно демонструвати живі рослини, гербарні зразки рослин, екскати сировини, а не обмежуватися їх фотографічним зображенням:

наукового наводити, як приклад сучасні фітозасоби

методичного рекомендовано оновлення методичних матеріалів

організаційного запрошення студентів із сумісних спеціальностей

Відкрите заняття відвідали: посада, ПІП, підпис:

1. Сергійчук Наталія Миколаївна, заступник директора Інституту БМТ _____
2. Шостак Любов Геннадіївна. Завідувач кафедри фармації _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Думка лектора:

З висновками згоден (не згоден – обґрунтувати): згодна

З відгуком ознайомена: « 27 » березня 2023 року _____

підпис

Результати відвідування відкритого заняття обговорені на засіданні кафедри / циклової комісії _____ Протокол № 8 від « 31 » 03 2023 р.

Завідувач кафедри /

Голова циклової комісії Мвостма Л.Т.